

УДК 338.246.02(477)

ІНВЕСТИЦІЇ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ

Студ. І.Л. Засць, гр. БПУ-1-17, ,
Науковий керівник проф. В.В. Бугас
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Дослідження є аналіз людського капіталу в Україні на сучасному етапі, оцінка стану інвестування у його відтворення та розвиток, пошук шляхів підвищення якості людського капіталу на мікро- та макрорівні.

Об'єкт та предмет дослідження. В сучасних умовах кожне підприємство першочергову увагу приділяє інтелектуальному потенціалу людини. Виробничі знання, уміння й професійна підготовка, якими володіє окрема людина є неоціненним багатством. Інвестиції в людський капітал, його значення і категорії, процес формування.

Методи та засоби дослідження. Для узагальнення наукової думки і систематизації отриманих знань для вивчення інвестицій в людський капітал, було використано загальнонаукові засоби дослідження.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Сучасний розвиток української економіки вимагає переходу на інноваційно-інвестиційний шлях її розвитку. Це безпосередньо пов'язано і з розвитком людського капіталу, тобто основних характеристик, що визначають його як основного ресурсу підприємства. В першу чергу до таких характеристик можна віднести професійні, кваліфікаційні, здоров'я, мотивація, культура. Для утримання, а також і для їх вдосконалення потрібні від самої людини, організацій і суспільства в цілому значних витрат. Тому виникає питання про вкладення інвестицій в людський капітал. Дане питання є актуальним і поки що недостатньо дослідженим, що значною мірою обумовлене труднощами отримання її кількісних і якісних оцінок.

Результати дослідження. Науковий напрям у світовій економічній думці, що розвиває систему поглядів, виражених у концепції «людського капіталу», перебуває і нині на стадії розвитку, пошуку, який характеризується значним рівнем конкретних наукових результатів. У витоках теорії людського капіталу стояли класики економічної думки: В.Петті, А.Сміт, Д.Рікардо, К.Маркс, Дж.Міль. Визнання людини як особливого виду капіталу у 60-ті роки ХХ століття пов'язано з іменами Т.Шульца, Г.Беккера, Х.Боуена, Дж.Кендрика, Л.Туроу, М.Блауга.

Функціонування людського капіталу та віддача від його застосування суттєво залежать від волі й зусиль людини – власника цього капіталу, індивідуальних інтересів, відповідальності, світогляду і загального рівня культури, в тому числі й економічної. Тому капіталовкладенням у людину притаманний вищий, ніж для звичайних капіталовкладень, ступінь ризику та невизначеності, а зміни обсягів людського капіталу в залежності від витрат принципово неможливо оцінити з високою точністю.

Інвестиції в людський капітал перетворюють природний потенціал в трудовий та за наявності у особи мотивації, часу і праці створюють людський капітал. Найчастіше інвестиції в людський капітал поділяють на три основні групи:

- витрати на освіту: вартість загальної і спеціальної освіти, формальна і неформальна освіта, витрати на навчання за місцем роботи;
- витрати на охорону здоров'я: фізичне і психічне здоров'я людини. До них входять витрати на профілактику захворювань, медичне обслуговування, дієтичне харчування, покращення житлових умов;

Фундаментальним видом інвестування у людський капітал є освіта, яка забезпечує умови для формування молодого людини як особистості та професіонала у обраному напрямку навчання та подальшої праці. Однією з особливостей сучасного етапу розвитку економіки та надання освітніх послуг в Україні є досить низький престиж не лише робітничих та інженерно-технічних професій, але і соціально значимих та суспільно визначальних спеціальностей, до яких можна віднести професію вчителя, лікаря-педіатра, викладача та ін. студентів вузів III-IV рівнів акредитації – 787 грн. (в 2011 році – 732 грн.).

Дієвим заходом стабілізації та покращення рівня надання освітніх послуг в Україні є створення на державному рівні дієвої маркетингової стратегії визначення дійсної потреби різних секторів економіки у певних фахівцях та кваліфікованих робітниках із подальшою зміною державної освітньої концепції у напрямку її спрямування на підготовку дефіцитних фахівців у достатній кількості та на високому якісному рівні.

Найвний стан фінансування наукових досліджень в Україні знаходиться на критично низькому рівні, що, без впровадження дієвих заходів, може призвести до різкого скорочення науково-інноваційного потенціалу країни. Ситуація погіршується тим, що за оцінками українських науковців у країнах, де на наукові дослідження спрямовується менше ніж 2% ВВП, має місце руйнування інноваційного потенціалу і як наслідок, відсутність або незначний внесок країни у світовий обсяг торгівлі високотехнологічною продукцією.

З метою запобігання подальшого руйнування інноваційного потенціалу України доцільним є негайне впровадження заходів щодо стабілізації економічного потенціалу України завдяки достатньому економічно обґрунтованому рівню фінансування наукових досліджень та розробок з різних фінансових джерел. Проте, для забезпечення умов постійного відтворення людського капіталу необхідно персоналу надавати можливості для безперервного професійного навчання протягом всіх стадій життєвого циклу працівника на підприємстві.

Висновки. Таким чином, інвестування у нагромадження, відтворення та розвиток людського капіталу є одночасно причиною та наслідком забезпечення сталого зростання матеріального та культурного рівня життя громадян.

Забезпечення вітчизняної економіки достатньою кількістю кваліфікованих трудових ресурсів забезпечується інвестиціями у людський капітал. На сучасному етапі держава є основним інвестором у людський розвиток. Тому необхідно створити умови для суттєвого збільшення інвестицій домогосподарствами та підприємствами.

Для підвищення ефективності функціонування людського капіталу держава повинна сприяти ліквідації заборгованості та підвищенню заробітної плати як основного джерела відтворення та нагромадження людського капіталу в усіх сферах докладання праці, оскільки низька заробітна плата та недотримання термінів її виплати суперечить якісному відтворенню як робочої сили, що нині функціонує на ринку праці, так і тієї, що прийде їй на зміну в майбутньому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики, 2014, № 3 (27).
2. Державна Служба Статистики України/ Україна у цифрах 2013.- 2014
3. Якуба К. І. Особливості інвестицій у людський капітал: методологічний аспект / К. І. Якуба // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. – 2013. – № 5. – С. 180–185.